

УДК 657

Шаюк Микола, Дерейчук Олексій

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя (Україна)

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Shayuk Mykola, Dereychuk Oleksiy

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil (Ukraine)

IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS IN UKRAINE: CHALLENGES, FEATURES AND PROSPECTS

Впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні є однією з актуальних тем у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності. З 2025 року значна частина підприємств, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, підприємства видобувних галузей та великі групи підприємств повинні перейти на складання фінансової звітності за МСФЗ. Це зумовлено законодавчими змінами, які спрямовані на підвищення прозорості та порівнянності фінансової інформації на міжнародному рівні [1]. Перехід на МСФЗ вимагає від підприємств суттєвих змін у системі обліку, підготовці звітності та внутрішніх контролях.

Одним із ключових викликів для підприємств є адаптація облікової політики до нових стандартів, що включає перегляд методів оцінки активів, зобов'язань, доходів і витрат. МСФЗ 18 «Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності», який набере чинності з 01 січня 2027 року, буде встановлювати нові вимоги до структури та змісту звітності, що покликано забезпечити більш достовірне відображення фінансового стану підприємства [2]. Зокрема, стандарт вводить поняття операційного прибутку, що є важливим для аналізу операційної діяльності. Перехід на МСФЗ також впливає на процес розкриття інформації у примітках до фінансової звітності. Нові вимоги передбачають детальне розкриття управлінських показників ефективності, що дозволяє користувачам краще розуміти фінансові результати підприємства та приймати обґрунтовані рішення. Водночас, підприємства стикаються з необхідністю впровадження нових інформаційних систем для автоматизації процесу підготовки звітності у форматі XBRL, що є обов'язковим для подання даних до Центру збору фінансової звітності в Україні [3]. Важливою складовою є також навчання та підвищення кваліфікації бухгалтерів і фінансових аналітиків, оскільки нові стандарти вимагають глибоких знань і розуміння міжнародних принципів обліку. Підприємства, особливо середні та малі, можуть стикатися з труднощами через обмежені ресурси для впровадження МСФЗ, що потребує підтримки з боку держави та професійних організацій. Зміни у законодавстві України також передбачають чіткі строки подання фінансової звітності, що залишаються незмінними навіть у контексті воєнного стану, що є важливим для стабільності фінансової системи країни. Водночас, нові стандарти підвищують вимоги до аудиту фінансової звітності, що забезпечує додаткову гарантію достовірності оприлюдненої інформації.

Перспективи впровадження МСФЗ в Україні пов'язані з інтеграцією в світову економіку, залученням іноземних інвестицій та підвищенням конкурентоспроможності підприємств. МСФЗ сприяють уніфікації облікових процедур, що полегшує порівняння фінансових результатів українських компаній з міжнародними аналогами. Це особливо актуально для публічних компаній та груп підприємств, які працюють на міжнародних ринках. Водночас, існують певні ризики, пов'язані з неповним розумінням нових стандартів, що може призвести до помилок у звітності та втрати довіри інвесторів. Тому важливим є постійний моніторинг змін у МСФЗ та своєчасне оновлення облікової політики підприємств. Професійні асоціації та навчальні центри відіграють ключову

роль у підтримці підприємств під час цього переходу. Особливу увагу слід приділити звіту про власний капітал. Цей звіт відображає зміни у структурі капіталу підприємства протягом року і є важливим для аналізу фінансової стабільності. Для підприємств, які складають звітність за МСФЗ, звіт про власний капітал може подаватися і у проміжній звітності. Проміжна фінансова звітність за національними стандартами, що складається з балансу та звіту про фінансові результати, залишається актуальною для підприємств, які не переходять на МСФЗ. Водночас, для підприємств, що застосовують МСФЗ, проміжна звітність має більш складну структуру та включає додаткові розкриття. Це дозволяє користувачам отримувати більш повну інформацію про фінансовий стан підприємства у проміжних періодах.

Технічні аспекти подання звітності у форматі XBRL також є важливим елементом модернізації системи фінансової звітності в Україні. Запровадження електронного подання даних підвищує оперативність та точність обробки інформації, що є критично важливим для регуляторів та користувачів звітності. Це також сприяє зниженню адміністративного навантаження на підприємства. Важливим напрямом є також адаптація МСФЗ до особливостей воєнного часу, що впливає на оцінку активів, зобов'язань та розкриття ризиків. У 2024-2025 роках були внесені відповідні поправки, які відображають ці обставини, що допомагає підприємствам коректно відображати фінансовий стан у складних умовах. Це підвищує релевантність та достовірність фінансової звітності. Впровадження МСФЗ стимулює розвиток внутрішнього контролю та управління ризиками у підприємствах. Стандарти вимагають від компаній не лише точного обліку, але й прозорості у розкритті інформації про ризики, що впливають на їх діяльність. Це сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів та кредиторів.

Підсумовуючи, перехід на МСФЗ є складним, але необхідним кроком для українських підприємств, що прагнуть відповідати міжнародним вимогам та підвищувати свою конкурентоспроможність. Впровадження нових стандартів вимагає комплексного підходу, включаючи законодавчі зміни, технічну модернізацію, навчання персоналу та підтримку з боку державних органів і професійних спільнот.

Таким чином, впровадження МСФЗ є не лише актуальною, а й стратегічно важливою для розвитку національної економіки та інтеграції України у світову фінансову систему. Вона відкриває нові можливості для підприємств, але водночас ставить перед ними серйозні виклики, які потребують системного підходу та професійної підтримки.

Список використаних джерел:

1. МСФЗ у 2025 році: які компанії зобов'язані перейти на міжнародні стандарти. 7eminar: веб-сайт. URL: <https://7eminar.ua/news/7284-msfz-u-2025-yaki-kompaniyi-zobovyazani-pereiti-na-miznarodni-standarti> (дата звернення: 10.05.2025).
2. Роз'яснення щодо складання річної фінансової звітності за 2024 рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності. Офіційне Інтернет-представництво Національного банку України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozyasnennya-schodo-skladannya-richnoyi-finansovoyi-zvitnosti-za-2024-rik-vidpovidno-do-mijnarodnih-standartiv-finansovoyi-zvitnosti> (дата звернення: 10.05.2025).
3. Парокінна А., Таран І. Оновлення у сфері подання фінансової звітності: на що компаніям варто звернути увагу? URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/publications/tax-and-legal-alert/2025/taxonomy-ua-ifrs-xbrl-updates.html> (дата звернення: 10.05.2025).